

Den missförstådda gangsterrapen?

En analys med två teoretiska
perspektiv på en musikstil.

.....
Fördjupningsarbete
Socialpedagogutbildningen VT24
Författare: Jesper Eriksson
Handledare: Alexander Akterin
.....

Sammanfattning

Texten handlar om hiphopens gangsterrap och den påverkan den har på unga människor i utsatta områden. Första perspektivet är Bourdieus analys om sociala fält. Andra perspektivet: Tajfel & Turner Social Identitetsteori. Slutstasen. Åsikterna i vetenskapen och media går isär. Gangsterrapens budskap speglar många ungdomars vardag, den förmedlar inte bara vapen våld och hot. Även gemenskap, löften om ett bättre liv i form av socialt, ekonomiskt, symboliskt framgång och det kan vara viktigt för resten av samhället att förstå varför unga attraheras till en sådan musikstil.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Vad är hiphop? Musikstilen hiphop är en musikstil som började utvecklas under tidigt 1970-tal i New-York. Hiphop består av fyra element: Graffiti, Breakdance, Djing och Rap. Innan hiphopen blev kommersiell och de första grupperna hade slagit igenom, innan radiostationerna spelade musiken, under 1970-talet var det på så kallade kvarters-fester (block parties) som musiken existerade på. Musiken var ett sätt att förespråka anti-våld och narkotikaanvändning. På kvarters-festerna anordnades rap battles som ett försök att få slut på gängvåldet. En rap battle kan utföras mellan två eller fler rappare. Det kan ske med eller utan musik. I en rap battle förekommer ett slags ordspel som innehåller dissar och skryter. I rapbattlarna utmanade personer från olika gäng-tillhörigheter varandra.

Under mitten av 1980-talet utvecklades en ny subkulturgenre inom rapmusiken- det som idag kallas för gangsterrap. Gangsterrapen har samma uppbyggnad rent musikaliskt som den tidigare rapmusiken men textmässigt sticker den ut och det är även vad som den kritiseras mest för sin råa och smutsiga beskrivningar av miljön rapparna var i, där även polishat, våldsglorifiering, kvinnosynen är misogyn. En av de första gangsterrap-grupperna är N.W.A. Deras låtar "*Gangsta Gangsta*" och "*Fuck the police*" fanns med på albumet *Straight outta Compton*. Gruppen bestod av fem medlemmar i 20-åldern som kom från stadsdelen Compton som ansågs vara ett socialt utsatt område som var berömt för sitt gängvåld mellan Bloods och Crips i Los Angeles. Deras protestlåt "*Fuck the police*" blev hårt kritiserad av konservativa politiker samt av myndigheter som FBI då låten ansågs som missvisande mot polismyndigheten. FBI försökte med hjälp av den lokala polisen stoppa deras konserter så att låten inte skulle spelas (Mathieu 2020). De försökte även förbjuda radiostationer att spela låten. I Australien valde ledningen för ABC Radio att förbjuda "*Fuck the police*" att spelas på landets radiokanaler vilket ledde till att radiokanalen trippel J FM valde att spela låten "*Express yourself*", 82 gånger som protest mot radiocensuren av låten. "*Express yourself*" var den låt med minst svärord i på albumet *Straight outta Compton* (The Sydney Morning Herald 2015).

För Sverige ska det ta lite mer än 20 år innan något som liknar gangsterrap hörs på svenska. Kartellen släpper sitt första album 2009 och musiken blir hårt kritiserad för att den glorifierar det kriminella livet. Enligt gruppen själva så handlar musiken snarare om klassklyftor och segregation. Under tiden som Kartellen börjar släppa gangsterrap på svenska, börjar en ny musik ta fart- *Drill* som är en slags korsbefrukning mellan gangsterrap och trap. Trap är ett slangord för trap house. Ett trap house är ett hus som används för att sälja droger. Musiken är ursprungligen från Atlanta och beatsen är mer elektroniska än den traditionella gangsterrapen. Texterna har ofta ett fokus på droganvändning och våld. Drillmusiken har sina rötter i södra Chicago under tidigt 2010-tal från socialt utsatta områden. Ungdomarna i dessa områden hade inte så stor kunskap och erfarenhet av att göra musik, så musiken de skapade uppstod av en slump. En av dessa ungdomar är rapparen King L, vars första mixtape hette *Drilluminati*. När mixtapet som kan liknas med ett digitalt

blandband fick en sådan stor spridning så började folk kalla musiken för drill, berättar BJ The Chicago Kid i en intervju till P3 Soul (P3 Soul 2017).

I England kallas stilen för UKdrill och det som skiljer musikstilarna åt är att UKdrill handlar mer om stickvapen än om skjutvapen samt att i musiken så är UKdrill mer från grime. Grime är en musikstil som utvecklades under 2000-talet i England och är blandning av flera elektroniska musikstilar som drum and base, dancehall, grime musik och är framförallt rapsbaserad.

I reportageboken *Svensk gangsterrap* av Emil Arvidson (2023), så får läsaren en inblick i hur den svenska gangsterrap-scenen ser ut idag. Hasse Aro i tv-programmet *Efterlyst* ställer frågan till Arvidson, finns det rappare som inte är kriminella? Varför frågan ställs är för att svensk gangsterrap har hamnat i medias strålkastare. Den svenska gangsterrapen har under det senaste årtiondet sakta tagit sig in i de svenska vardagsrummen och texterna som hörs är på svenska, samtidigt som musikstilen har exploderat till massa små subkulturer. I texterna har gränsen mellan gangsterrappens fiktion och verklighet nästan suddats ut. I boken *Svensk gangsterrap* (2023) får läsaren följa kidnappningen som senare blev ett rättsfall- kidnappningen av Nils Grönberg vars rap alias är Einár. Nils Grönberg vägrar att vittna även om det är till hans fördel men konsekvenserna av att vittna är mycket farligare enligt Nils Grönberg. Istället väljer åklagaren att använda Nils Grönberg låt *Unge med extra energi*

*//Flera millar och tabbar och, bror, jag gör vad jag vill
Ey, man lurade mig fint och fick allt att vara chill
Sen när jag kom dit, de hade ordnat upp allting
Ey, fegisar, de hatar på en svenne, uh
De hatar att se han i dessa gränder, uh
Har mer än dem och alla deras vänner, uh
Sen de catcha mig lackin' och det som hände, bror, det hände*

*Och alla som snackar skit, ni vet själv att jag är man
Om man klarar nåt sånt där är man långt ifrån en fjant, ey
Jag står ändå kvar, jag är lejon, du är lamm, ey
Du skulle ringt till snuten så fort du fick en chans//*

Det hör till ovanligheten att raptexter används i rättsfall i Sverige. Andra länder, som till exempel, USA har det pågått längre och blivit omdebatterat flera gånger över hur raptexter används i rättsfall (SVT Nyheter 2020).

1.2 Tidigare forskning

År 2023 publicerade Brottsförebygganderådet en rapport med namnet "*Barn och unga i kriminella nätverk*". Rapportens syfte var att undersöka vilka faktorer som bidrar till att barn och unga ingår i kriminella nätverket och kartlägga hur rekryteringsprocessen ser ut. En generell slutsats som dras i rapporten är att kriminella nätverks närvaro har i vissa bostadsområden stort inflytande på barn och unga, i synnerhet i de områden som definieras som

“socialt utsatta områden”. Ett socialt utsatt område definieras som ett geografiskt avgränsat område med låg socioekonomisk status där kriminella har en inverkan på det lokala samhället (Polismyndigheten 2024).

I Brås:s rapport har man kunnat identifiera att barn och unga som inte bor i eller kommer från socialt utsatta områden söker sig dit där de sedan uppvaktas av äldre kriminella nätverksanslutna personer. Enligt Brås:s studie beror ungas uppsökande av socialt utsatta områden på gangsterrapens spridning. I Brås-rapporten framhävs det att gangsterrapen glorifierar en viss typ av livsstil som förknippas med socialt utsatta områden och att det ter sig attraktivt för barn och unga. Även för de som lever utanför sagda områden. Gangsterrap är en av de främsta faktorerna till den breda populariseringen av kulturuttryck från kriminella miljöer. Vilket har gjort att grupperingars normer och berättande har glorifierats fått en större spridning genom sociala medier. Detta kan göra att fler barn och unga utsätts för kriminogen exponering. Kriminell exponering definieras som de yttre omständigheterna kring personen som kan leda till kriminellt beteende, faktorer som kan vara brist på utbildning eller drogexponering (Alm et al, 2019).

I en internationell studie från England, *Criminalising Black Trauma: Grime and Drill Lyrics as a Form of Ethnographic Data to Understand “Gangs” and Serious Youth Violence* (Hall, Khan, Eslea 2023) undersöker man om drill-musiken är orsaken till att gängvåldet ökar. I studiens introduktion hänvisar Hall, Khan och Eslea (2023) till en studie gjord av Kleinberg och McFarlane (2020) där man har analyserat 549 drill-låtar och våldsbrotts- data. Texterna hade i huvudsak skrivits av unga svarta män som levde i socialt utsatta områden. Resultatet av studien visade att man inte kunde se något kausalitet mellan drill-musik och faktiska våldsbrott. Kausalitet är en vetenskaplig term som beskriver orsak och verkan. Snarare ser man texternas innehåll som ett sätt för rapparna att bearbeta trauman och skydda sig själva för att bli utsatta för våld, genom att exponera sig själv som en person med ett gediget våldskapital. Hall, Khan och Esleas uppmanar personer som arbetar inom yrken där man möter unga män som är aktiva inom grime och drill, att se bortom texternas ytliga innehåll och inte dra fördomsfulla slutsatser, som exempelvis att artisten glamoriserar gängvåld. Utan istället se det genom ett trauma-informerat perspektiv. Perspektivet ser trauma-relaterade beteende och symptom som en persons försök att hantera upplevelser av trauma och som ett sätt att lyfta sig över och ovan de traumatiska upplevelser som denne har utstått i livet (National Library of Medicine 2014).

Perspektivet kan vara ett sätt att försöka förstå händelser som rapparen blivit utsatt för. Exempelvis upplevelser av att blivit orättvist behandlad av polisen. Att då inte bara se situationen för vad den här utan försöka förstå de känslor som bildas där och då blir en låt. Detta då uttryck för trauma och motgång ofta går att identifiera i texterna. I studien framkommer det även att rättsväsendet i England har genomfört begränsningar för drill-musikens spridning, bland annat genom att ta bort musikvideor från sociala medier, förbjudit artisters användning av sociala medier samt stänga ner konserter. Detta på grund av antagandet att drill-musik är en orsakande faktor till våldsbrott.

Utifrån tidigare forskning som funnits drar Hall, Khan, Elea (2023) också slutsatsen att resultatet av polisens aktuella taktik kan ha en omvänd effekt genom att sanktionera rapbaserad musik som drill och grime (en musikstil influerad av olika elektroniska musikstilar rapbaserad som hiphop). Snarare, menar Hall, Khan och Elea (2023) skulle en kriminalisering kunna bidra till att gängvåldet fortsätter. I studiens resultat framkommer det att många unga svarta personer som växt upp i socialt utsatta områden och som är verksamma inom hiphop har många negativa erfarenheter av polisen, däribland genom rasism och upplevelsen av att bli trakasserad. Dessa negativa erfarenheter har bidragit till att unga svarta personer själva inte söker sig till polisen när de är i behov av hjälp utan istället löser problemet själva/internt. Hall, Khan, Elea (2023) föreslår istället, utifrån sitt resultat, att det kan vara nödvändigt att undersöka efter ett annat tillvägagångssätt än det nuvarande för polisen. Till exempel att undersöka intersektionaliteten mellan gängen och ungdomsvåldet i termer av ras, socioekonomisk status och kön samt att hitta ett mer trauma informellt tillvägagångssätt för att tackla gäng och ungdomsvåldet.

I en internationell studie från USA av Charise E. Kurbin : *Gangstas, Thugs, and Hustlas: Identity and the Code of the Street in Rap Music* (2005), har Kurbin analyserat 403 gangsterrap åtar, dess förhållande mellan gatukoden, rapmusiken och den sociala identiteten. Gatukoden i den här studien kan förklaras som sociala regler som personer i fattiga områden moraliskt lever efter men som inte är lagstadgade. I resultatet skriver Kurbin att trots att våldstemat utgjorde mer än hälften av låtarna, finns det viktiga historier som rappare berättar genom musiken. Vissa använder sin gatukunskap för att sätta samman förstapersons berättelser om ekonomiska och sociala svårigheter, hur det påverkar unga svart mäns liv i samband med försämrade innerstads förhållanden i det amerikanska samhället. Oavsett deras åkthet och källa menar Kurbin att raptexterna tjänar specifika sociala funktioner i relation till förståelser av gatuliv och våld. Kurbin förklarar att raptexter är som reproduktioner av gatukoden. Gatukoden kan ses som en övertygande styrande ordning. Från raptexternas perspektiv kan det förklara ett svart urbant gatuliv. Kurbin argumenterar för att undersökningar skulle behandla texterna som mer eller mindre korrekta rapporter om gatuliv och våld i fattiga samhällen. I slutet av studien sammanfattar Kurbin med att förklara att gangsterrap är en manifestation av den våldskultur som genomsyrar det amerikanska samhället som i sin helhet liknar filmer, tv-spel, sport och wrestling. Därav är det viktigt att inse att de värderingar som ligger till grund för viss rapmusik i hög grad är biprodukter av en bredare amerikansk kultur.

I den brittiska studien *To snitch or not to snitch? An exploratory study of the factors influencing whether young people actively cooperate with the police* (Clayman & Skins, 2011) intervjuar Clayman och Skinns ungdomar om vilka faktorer som gör att ungdomar inte samarbetar med polisen. Snitch är ett slangord på engelska som står för att skvallra på svenska. Författaren har använt sig av ordet gola som en svensk översättning. I studien lyfte Clayman och Skinns (2011) frågan om vilken typ av musik deltagarna lyssnade på.

Nästan samtliga av deltagarna lyssnade på grime-musik och pratade om grime-musikscenen och hur texterna ofta handlar om våld och att bära vapen. Även om andra artister som hade mer positiva budskap som att göra något av sitt liv. Många av deltagarna hade faktiskt hört låtar som hade ett anti-golande budskap vilket innebar att om man "golar" så kommer något dåligt att

hända (Clayman & Skins 2011). En deltagare beskrev en låt vars musikvideo visade ett gäng bankrånare som greps efter att en av dem hade golat. I slutet på videon visades hur resten av bankrånarna tog ut hämnd mot den av dem som golade. På frågan om samtliga deltagarna var påverkade av musiken svarar samtliga enigt att det inte var det men andra personer kunde vara det. Resultatet visar att trots den grime-och drillmusik som ungdomarna lyssnar på där budskapet är att man inte ska tjalla så ändrade detta inte ungdomarnas beteende. Överraskande nog så visade det sig att det var vännernas råd framför familjens som hade mest inflytande på deras beteende till beslutet om att gola eller inte gola (Clayman & Skins 2011). *“(...) to snitch or not to snitch*

1.3 Syfte & frågeställning

I media och i vetenskaplig forskning har frågan om hiphops- i synnerhet gangsterrap- påverkan på unga personer länge varit omdebatterad. I internationell och nationell media har gangsterrapen många gånger utmålats för att ha en direkt kriminell påverkan på unga (SVT 2022). Däremot går forskningsresultaten isär och studier hävdar snarare att samhället har mycket att lära av att lyssna på texterna som hiphopen förmedlar (Kurbis 2005) samt att hiphopens texter blir ett sätt att bearbeta och spegla den verklighet många unga lever i. Syftet med den här studien är att genom Bourdieus teori om Sociala fält och Tajfel & Turner Social identitetsteori försöka förstå varför unga som lever i och nära socialt utsatta områden använder sig av gangsterrap som uttrycksmedel, attraheras av hiphop och varför unga influeras och dras av gangsterrapens text budskap och musik.

- *Varför använder sig unga i socialt utsatta områden gangsterrap som uttrycksmedel?*
- *Varför attraheras unga i socialt utsatta områden till gangsterrap?*
- *Varför influeras unga av gangsterrapens textbudskap?*

2. Perspektiv I: Sociala fält

I boken Sociologiska Perspektiv (Engdahl & Larsson 2019) skriver författarna om den franska sociologen Pierre Bourdieu. Bourdieu utgår från ett teoretiskt perspektiv som beskriver maktförhållanden i ett samhälle. I Bourdieus analys så använder han sig av tre verktyg: fält, kapital och habitus för att beskriva olika samhällsområden och maktförhållanden som råder. Enligt Bourdieu kan ett socialt fält förklaras som *“(...) ett system av relationer mellan positioner besatta av specialiserade agenter och institutioner som strider om något för dem gemensamt”* (Broady 1991:266, jfr Bourdieu 1993:162 f.), (Engdahl, Larsson 2019 sid 243). Ett socialt fält kan till exempel vara en skola där man möter personer med olika kapital och maktpositioner men de jobbar för något något gemensamt och platsen är i en ständig förändring. För att en aktör som Bourdieu kallar *“personen”* i det sociala fältet ska kunna vara med så behöver aktören kapital- alltså kunna bidra med något till det aktuella fältet. Aktören kan ha kulturellt, ekonomiskt eller/och socialt kapital för att röra sig i det sociala fältet. Kapitalet ses som tillgångar, en slags valuta för att röra framåt i det sociala fältet. Enligt Bourdieu kan kulturellt kapital exempelvis signaleras genom

TV-program där vi ser kulturpersoner eller experter/professorer i en miljö av deras profession. En aktör med kulturellt kapital kan ha haft en lång utbildningsresa, det kan också kallas för symboliskt kapital när det kommer till utbildningar. Det är framför allt examensbeviset som blir symboliskt kapital (Engdahl & Larsson 2019). Familjen Skarsgård skulle kunna utgöra exempel på personer med kulturellt kapital där det finns en tradition och ett arv av skådespeleri. Familjemedlemmarna har medialt och socialt hyllats för sina prestationer både inom och utanför sitt skrå.

Enligt Bourdieu innebär ekonomiskt kapital att aktören- som det låter- har ett stort värde i ekonomiska tillgångar (Engdahl & Larsson 2019 s. 244). Enligt Bourdieu handlar socialt kapital aktörens kontakter som ses likt en valuta desto större sociala nätverk (ett socialt nätverk kan vara aktörens familj och vänner), om aktören har flera intressen som den utövar vidgas det sociala nätverket ännu mer. Enligt Bourdieu innebär symboliskt kapital i princip vilken handling eller egenskap som helst som bär med sig prestige eller anseende. En förutsättning för att en grupp ska inneha symboliskt kapital är att gruppen själva tillskriver egenskapen/handlingen ett värde som anses vara eftertraktansvärt (Andersen & Kaspersen 2007 s. 263-264).

Begreppet habitus förklaras av Bourdieu i Sociala Perspektiv (Engdahl & Larsson 2019 sid 246). Habitus handlar om hur en aktören känner och tänker, därmed räknas också hur den talar och går in i ett rum. En aktörs habitus kan handla om vilken position den kommer att visa upp på ett fält. En betydande del för analysen beskriver Bourdieu som är det samlade maktfält som tillhör samhället och relationen som det har till sociala fält.

Det finns en samhällselit som visas som kapitalstark enligt Bourdieu. Med hjälp av ett skolsystem återges sorteringen av människor till de olika positioner som de passar in i. Bourdieu har sammansatt kulturens, politikens och ekonomins fält utifrån den franska eliten. (Engdahl & Larsson 2019 sid 249). Klassindelningen är inte grundläggande för vad de tre klassernas kapitalinkomst är. De tre klasserna är arbetare, medel- och överklass. Istället är det vilken habitus de har som i slutet avgör saken och detta kallar Bourdieu för klasshabitus. (Engdahl & Larsson 2019 sid 249).

Den gemensamma principen som är grundläggande för människors habitus är deras olika livsstilar. Deras livsstilar utvecklas i vardagslivets val av mat, yrke, partner m.m, livsstilen blir ett uttryck för aktörens habitus (Engdahl & Larsson 2019 sid 252).

Enligt Bourdieu är samhället polariserat. Polariseringen beror på samhällets överklass. Bourdieu menar att överklassens val av att gå på exklusiva restauranger och att ägna sig åt kulturella aktiviteter på en vardaglig basis står i kontrast till arbetarklassen som istället baserar sina livsval utifrån en inställning till att inte göra sig viktig (Engdahl & Larsson 2019 sid 253). Detta gör att överklassen och arbetarklassen inte möts i samma vardagliga rum. På samma sätt ser man att den medelklass som har stort kulturellt kapital ägnar sig åt en sofistikerad kultur som gör att både arbetare och överklassen blir utestängda då den sofistikerade kulturen kan ses som avancerad (svår) och de livsval som medelklassen gör efter den.

Detta beskriver Bourdieu genom hur floden Seine delar upp Paris. (Engdahl & Larsson 2019 sid 253). Med floden Seine delar Bourdieu upp Paris teaterpublik. På den högra stranden hittar man den ekonomiska eliten med boulevardteater och exklusiva restauranger. Den vänstra sidan av

stranden består publiken av intellektuella aktörer med avantgardeteater som bryter mönstret för det ekonomiska, då det är ett val av intresse och då dessa teatrar inte kostar lika mycket (Engdahl & Larsson 2019 sid 253). Ett närmare exempel av detta skulle kunna vara vår egen huvudstad Stockholm. Där Östermalm blir den ekonomiska elitens område och Södermalm blir arbetar/medelklassområde. Dock får läsaren tänka sig att detta var mer tydligt i en dåtid under 1900-talet än idag. Det är mycket dyrare att bo innanför stadstullarna i dagsläget.

Medelklassen beskriver Bourdieu som småborgare, som försöker härma överklassens livsstil då det ekonomiska och kulturella kapital saknas vilket leder till att de inte når samma framgång. Bourdieu menar att det krävs en slags respektlös självsäkerhet som eliten signalerar. Medelklassen har en habitus som består mer av seriositet och hårt arbete. Med denna klassanalys som består av en omfattande empiriska studier av Frankrike stämmer också in på andra länder, till exempel USA och Sverige.

3. Perspektiv 2: Social Identitetsteorin

Henri Tajfel & John Turner introducerade 1979 Social identitetsteorin. Idén till Social identitetsteorin handlar om att självkänsla inte bara uppstår från vår egen personliga prestation, utan också från de olika grupper vi tillhör vilka prestationer och status vi förvärvat genom gruppen. Ett exempel som tas upp i boken Social Psychology (Gilovich, Keltner, Chen, 2018 sid 376) är att en del av människors självuppfattning påverkas av flera faktorer, däribland grupptillhörighet (ex. nationalitet).

Som ett exempel på det kan vara personer som är från USA- hur deras känslor är för att vara amerikan. Med det kommer en stolthet som kan sammankopplas med den amerikanska rättighetsförklaringen (Bill of Rights), militärt och ekonomiskt inflytande. Prestationer och framgångar som amerikanska atleter, forskare och underhållare har bidragit till landet. Med det kan skam komma som landets historia är relaterad till i USAs fall, den behandling som ursprungligen utsattes för. Slaveriet som många minoriteter fick uppleva. På samma sätt menar Tajfel & Turner innebär det att vara gängmedlem, professor, filmfantast, att vår identitet och aktning är intimt ansluten till framgångarna och tillkortakommanden i våra grupper med (Gilovich, Keltner, Chen 2018 sid 376).

Tajfel & Turner beskriver vidare om in-och utgrupper. När det gäller ingrupper som människor tillhör ökar självkänsla i takt med statusen för den grupp vi tillhör så kan vi bli mer benägna för dessa grupper och medlemmar att öka vår status och förmögenheter. Detta kallar Tajfel & Turner för ingrupps favoritism. Det innebär att om ingruppen mår bättre, mår vi också människor (som ingår i gruppen) bättre med oss själva (Gilovich, Keltner, Chen 2018 sid 378). Människor kan gå långt för att meddela sin tillhörighet till en grupp. Från vardagliga observationer har Social identitetsteorin fått stöd. Sportfantaster är ett exempel som tas upp. Robert Cialdini hänvisar till hur sina studenter identifierade sig med skolans fotbollslag genom att han registrerade hur ofta studenterna bar sina skoltröjor och t-shirts. Efter skollagets segrar så bar studenterna skoltröjorna oftare och som väntat, mer sällan vid förlusterna. Cialdini och hans kollegor gjorde även tabeller över hur studenterna identifierade sig i sitt tal angående laget och om de refererade sig i första

kontra tredje person (Gilovich, Keltner, Chen 2018 sid 376). De blev inte förvånade av att den allmänna regeln i detta var "vi vann" medan "de förlorade". Som teorin om Social identitet säger så påverkar segrar och fall vår självkänsla till de grupper vi tillhör. Vi har därför en drivkraft att identifiera oss med grupper det går bra för och tar avstånd för de går dåligt för.

Utegrupper är de grupper som inte tillhör ingruppen. I studien som togs upp i texten ovan skulle det kunna vara ett motståndarlag då deras sportfans hejar på de andra laget. Kan deras beteende vara något vi vill vända oss emot? Kan vår självkänsla stärkas genom att häckla en person utanför gruppen? I en studie (Fein & Spencer) ville man ta reda på om självkänslan stärks av att nedvärdera utegrupper (Gilovich, Keltner, Chen 2018 sid 379). I studien valde forskarna att hota hälften av deltagarnas självkänsla genom att säga att de hade presterat dåligt på ett intelligenstest. Den andra hälften fick höra att det hade gjort bra ifrån sig. Deltagarna fick sedan se en video där man hade filmat en arbetsintervju. Hälften av deltagarna fick reda på att personen på videon var jude. Ingen av den hälften från deltagarna var jude. Deltagarna fick sedan betygsätta arbetsintervjun. Den hälft som fått sin självkänsla hotad betygsatte jobb kandidaten negativt genom att de trodde att personen var judisk. Den andra hälften som inte hade fått sin självkänsla hotad betygsatte jobbkandidaten utan kritik. Deltagarna som fick sin självkänsla hotad upplevde att de tagit ut på den judiska jobbkandidaten, på så sätt ökade deras självkänsla efter att de fått reda på att deras resultat på intelligenstestet var dåligt. Genom testet kunde man se vara nedvärderande mot en utgrupp kan stärka självkänslan.

Senare studier bekräftar att Social identitetsteorin förutsägelser om gruppmedlemskap också är en persons identitet. När vita amerikaner och kanadensare får veta att rasdemografien förändras i deras länder (Gilovich, Keltner, Chen 2018) ökar deras negativa attityder mer mot minoritetsgrupper, en underförstådd pro-vit partiskhet ökar och intresset blir mindre för att söka sig till personer av icke-vita grupper (Craig & Richeson, 2004 Outten, Schmidt, Miller & Garcia 2012). Detta var ett mycket diskuterat ämne under presidentvalet 2016 i USA: den del av väljarna som menar att de tappade mark, ekonomiskt och kulturellt, var mest mottagliga för Donald Trumps hårda retorik om immigration (Gilovich, Keltner, Chen 2018 sid 381).

4. Diskussion

I den här delen kommer frågeställningarna att besvaras utifrån de teoretiska perspektiven och med hänvisning till avsnittet för tidigare forskning.

4.1 Frågeställningarna besvaras utifrån Bourdieus perspektiv

- *Varför använder sig unga i socialt utsatta områden hiphop som uttrycksmedel?*
- *Varför attraheras unga i socialt utsatta områden till gangsterrap?*
- *Varför influeras unga av gangsterrapens textbudskap?*

I BRÅ rapporten kan en stad med socialt utsatta områden liknas med Bourdieus sociala fält. Inom det socialt utsatta området dominerar kriminella verksamma grupperingar som i flera fall håller på med gangsterrapp. Med hjälp av tabellen nedan kan läsaren enklare förstå gangsterrappen som ett socialt fält. Gangsterrappen förmedlar skildringar och erfarenheter som delas av unga som växer upp i de socialt utsatta områdena.

- Gangsterrappare får social och ekonomisk status- eller kapital, även en form av livsstil/beteende och agerande som unga eftersträvar. Gangsterrapparen kan förmedla och få socialt kapital genom erkännandet personen får genom exempelvis musikens spridning eller i antal följare på sociala medier.
- Gangsterrapparen kan också föra socialt kapital genom musikvideos, exempelvis genom att en rappare syns stå med ett stort som påhejande gäng bakom eller runt sig. Det ekonomiska kapitalet blir också synligt av kläder och accessoarer som smycken eller fordon eller andra ekonomiska tillgångar.
- Det kulturella kapitalet kan förmedlas i form av musiktexterna men också i avsaknaden av utbildning och arbete (till skillnad från Bourdieus definition av kulturellt kapital). Snarare kan det framstå som något häftigt att rapparen har slagit sig fram den hårda vägen.
- Det symboliska kapitalet kan förmedlas i musikvideos genom att rapparen kan uppvisa vapen som påvisar makt, status, äkthet och råhet.

Samtliga beskrivna kapitalinnehav kan verka attraktivt för en ung person som växt upp i samhällets marginaler och som saknar dessa tillgångar. Unga i socialt utsatta områden kan välja att själv använda sig av gangsterrappen som uttrycksmedel för att de själva vill förvärva kapitalen som gangsterrapparna besitter. Gangsterrappen kan fungera som en alternativ väg "to make it" om vägen samhället förespråkar upplevs som otillgänglig av olika anledningar.

EKONOMISKT KAPITAL	<ul style="list-style-type: none"> - Kläder - Pengar - Smycken - Bilar - Assoccerer
KULTURELLT KAPITAL	<ul style="list-style-type: none"> - Avsaknad av utbildning - Suttit fängelse - Interaktion med polisen
SOCIALA FÄLT	<ul style="list-style-type: none"> - Byggt upp i ett utsatt socialt område, gatans normer har blivit integrerade hos vissa personer

Habuset i gangsterrap kan förknippas med att rapparen uttrycker sig med kärlek till sitt område eller till olika personer i dess miljö samtidigt som rapparen rör sig med ett självförtroende att det upplevs självklart som kroppsspråk i det området. Rapparen kan genom sina texter bidra till ett eget språk, kultur, rättskultur och beteende.

Om läsaren föreställer sig att likt Paris med teatrar och floden Seines stränder som delar upp de olika samhällsklasserna men i en nutid där musiken är ett habitus. Vi har en person som bestämmer sig för att bli rappare och från ett utsatt område, rapmusik blir rapparens habitus och kommer bli som en bro för rapparen för att ta sig till andra samhällsskikt. Det kan fungera på samma sätt för fans till rapparen att de vill se vart personen kommer ifrån men dom har inte hela habitusen, när fansen kommer dit blir de istället sedda för sitt ekonomiska kapital vilket kan utnyttjas genom att det finns ett kriminellt nätverk i området. Fansen lämnar området och

stämpeln har nu breddats till att inte bara området som utsatt utan även musiken som var bron som tog fansen till området och det blir kopplat till det kriminella.

4.2 Frågeställningarna besvaras ur Social identitets teorins perspektiv

- *Varför attraheras unga i socialt utsatta områden till gangsterrap?*

Då gangsterrap och drill-liknade stilar inom hiphop ofta börjar utövas av jämnåriga kan åldern vara till av faktor som kan bidra till känslan av gemenskap. En annan faktor som kan bidra är upplevelsen av framgång och status. När en person som representerar sin ingrupp blir framgångsrik, tillskriver man- enligt Social identitetsteorin- den personens framgångar till hela gruppen. Fenomenet kallas in-group favoritism. Om en ung person som växer upp i ett socialt utsatt område, ser en person som växt upp i samma eller liknande område, få framgång kan den unga personen känna stolthet som spiller över hela den gruppering man känner att man identifierar sig med. Ett exempel på detta kan vara Einárs framgångar när han vann P3 guld. Det skulle kunna bidra till att ungdomarna som växte upp på samma plats som Einár, Dalen, känner stolthet för platsen de växte upp på samt inspirera till att de själva kommer att börja hålla på med gangsterrap. Detta då de identifierar sig med Einars bakgrund och det budskap Einar framför i sina texter. Framgången kan leda till en väg ut från destruktiva. Samtidigt får vi inte glömma att gangsterraps världen är komplex där balansen att ha en fot i musiken och en i där kriminaliteten är nära individen. Einárs karriär visade att det snabbt kan ta slut och leda till döden.

En av de främsta faktorerna som skulle kunna utgöra att unga i socialt utsatta områden attraheras av gangsterrapen enligt Social identitets teorin är igenkänningen. Unga ser personer som växt ut i samma eller liknande områden framföra budskap/ dela med sig av erfarenheter och skildringar som de själva varit med om eller delar. En sådan erfarenhet skulle kunna bara upplevelsen av utanförskap från samhället bortom det socialt utsatta området. Detta skulle kunna skapa en känsla av ett vi-och dom tillstånd vilket skulle kunna stärka ingrups-känslan. Gangsterrapen för i vissa fall med sig budskap som lika mycket förenar, som splittrar. Detta genom att exempelvis tala om världen utanför orten i negativa ordalag. Även om detta kan vara baserat på riktiga och befogade upplevelser, kan det bidra till en "vi-och dom"-upplevelse.

- *Varför influeras unga av hiphopens textbudskap?*

Då flera texter inom gangsterrapen berättar om hur det är att leva och växa upp i ett socialt utsatt område kan det bidra med en känsla av stolthet för sagda områden och kan därmed skapa en känsla av samhörighet.

Texterna kan sätta ord på företeelser man som lyssnare själv har upplevt men inte haft verktyg för att själv uttrycka. Texterna har bidra till att känslan av lojalitet för den egna gruppen förstärks om gruppen omtalas i positiva ordalag.

- *Varför använder sig unga i socialt utsatta områden hiphop som uttrycksmedel?*

Om en ungdom har upplevt något som har skapat ett trauma och känner sig missförstådd, kan ungdomen använda rapen som ett verktyg för att få utlopp för känslorna som en slags terapi och som en väg in till ett nytt medlemskap. Men också som ett sätt att få erkännande från den egna gruppen och stärka nätverkets status och förmedla sina *sina egna erfarenheter om gatukoden*. Det kan också ses som en möjlighet till framgång som ger ekonomisk vinning vilket leder till status och en väg ut från området.

Slutsatsen

Åsikterna om gangsterrapens påverkan på unga människor går isär och är väl omdebatterade både inom vetenskapen och i media. Dock kan man konstatera att gangsterrapen för med sig ett viktigt budskap och att dess skildringar speglar en verklighet för många unga människor som lever i socialt utsatta områden. De erfarenheter och berättelser som gangsterrapen delar med sig av, kan för hela samhället vara av viktigt att ta till sig för att kunna förstå den värld som många unga lever i. Utifrån tidigare forskning och utifrån de teoretiska perspektiv som det här fördjupningsarbete utgår ifrån, gör det lätt att förstå varför så många unga i socialt utsatta områden attraheras av gangsterrap och varför man använder gangsterrap som uttrycksmedel. Gangsterrap talar inte bara om våld och hämnd. Den talar om hur det är att växa upp och leva i ett socialt utsatt område. Gangsterrapen förenar, bidrar till en känsla av gemenskap. Gangsterrapen ger röst till dem som inte har någon. Gangsterrapen ger löften om ett bättre liv i form av socialt, ekonomiskt och symboliskt kapital. Då kanske det inte är så konstigt att många unga vill vara med och ta del av framgångarna och göra sina egna röster hörda.

Källförteckning

Litteratur

Andersen, Heine & Kaspersen, Lars Bo (2007) Klassisk och modern samhällsteori, Studentlitteratur, tredje upplagan.

Arvidsson, Emil (2023). Svensk gangsterrap: ett reportage. Stockholm: Forum

Engdahl, Oskar & Larsson, Bengt (2019) Sociologiska Perspektiv Studentlitteratur Andra upplagan

Gilovich, Thomas, Keltner, Dacher, Chen, Serena (2018) Fifth Edition Social Psychology W.w.Norton & Company, INC.

Elektroniska källor

Adaso, Henry (2019) whats is gangsta rap.

liveaboutdotcom

URL

<https://www.liveabout.com/what-is-gangsta-rap-2857307>

BRÅ 2023:13. Barn och Unga i kriminella nätverk: En studie av inträde, brott, villkor och utträde

Katharina Tollin, Henrik Angerbrandt och Jonsson

Inlämnat 2024-03-11

URL: <https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2023-11-01-barn-och-unga-i-kriminella-natverk.html>

Chamberlin, P. Casimir, J. (2015) Express yourself: The day Triple J played the same N.W.A.

song 82 times in a row. The Sydney Morning Herald. 2. September

URL: <https://www.smh.com.au/entertainment/music/express-yourself-the-day-triple-j-played-the-same-nwa-song-82-times-in-a-row-20150902-gjdk0d.html>

Clayman, Stephen & Skinns Layla (2012) To snitch or not to snitch? An exploratory study of the factors influencing whether young people actively cooperate with the police Policing and Society, 22:4, sida 460-480

URL: <https://doi.org/10.1080/10439463.2011.641550>

Einár (2020) :Unge med extra energi

URL: <https://genius.com/Einar-unge-med-extra-energi-lyrics>

Hall,Beth, Khan,Roxanne, Eslea,Mike (2023) *Criminalising Black Trauma: Grime and Drill Lyrics as a Form of Ethnographic Data to Understand "Gangs" and Serious Youth Violence.*

URL: <https://www.mdpi.com/2313-5778>

Heber,Anita,Roxell,Lena,Alm,Susanne,Petterson,Tove.(2019) Att odla kriminologi.Perspektiv på brott och utsatthet. Festskrift till Eva Tiby

URL:https://www.researchgate.net/figure/Figur-4-Kriminogen-exponering-Foerdelning-efter-koen-Till-skillnad-mot-variabeln-foer_fig7_331648055

Kurbin,Charis.E (2005) Gangstas, Thugs, and Hustlas: Identity and the Code of the Street in Rap Music. *Social Problems*, Volume 52 (3) s.360-378.

URL <https://academic.oup.com/socpro/article-abstract/52/3/360/1631759>

Mathieu.D. 2020. *Popular Culture and Social Control: The Moral Panic on Music Labeling.**American Journal of Criminal Justice* 45(1):2-24.

URL: <https://deflem.blogspot.com/2020/03/music-censorship-labeling.html>

(Hämtad 2024-04-10)

Miles.R. *Who owns trap?*.*ChicagoReader*.20 November.

URL:<https://chicagoreader.com/music/who-owns-trap/>

(hämtad 2024-04-11)

URL:<https://musicorigins.org/item/what-is-drill-music/>

(Hämtad 2024-04-12)

P1.Studio Ett. (2009).Kartellen i tre delar. Sveriges Radio. 6 april.

Hämtad(2024-04-12)

URL: <https://sverigesradio.se/artikel/2750241>

P3.P3 Soul (2017). BJ The Chicago Kid- Drömmen bortom drill. Sveriges Radio. 9 april.

URL: <https://sverigesradio.se/avsnitt/872283>

(Hämtad 2024-03-09)

Polismyndigheten: Utsatta områden – polisens arbete

Inlämnat 2024-03-11

URL: <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden>

SAMHSA:2014:57. Trauma-Informed Care in Behavioral Health Services

URL:<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK207195/>

SVT Nyheter.Kultur. SVT. 4 Februari.

(Hämtad 2024-04-12)

URL:<https://www.svt.se/kultur/rap-i-ratten-lattexter-anvands-som-bevis-i-verkliga-brottsfall>

Wikipedia

(Inhämtat 2024-03-07)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Hip_hop_\(culture\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Hip_hop_(culture))